

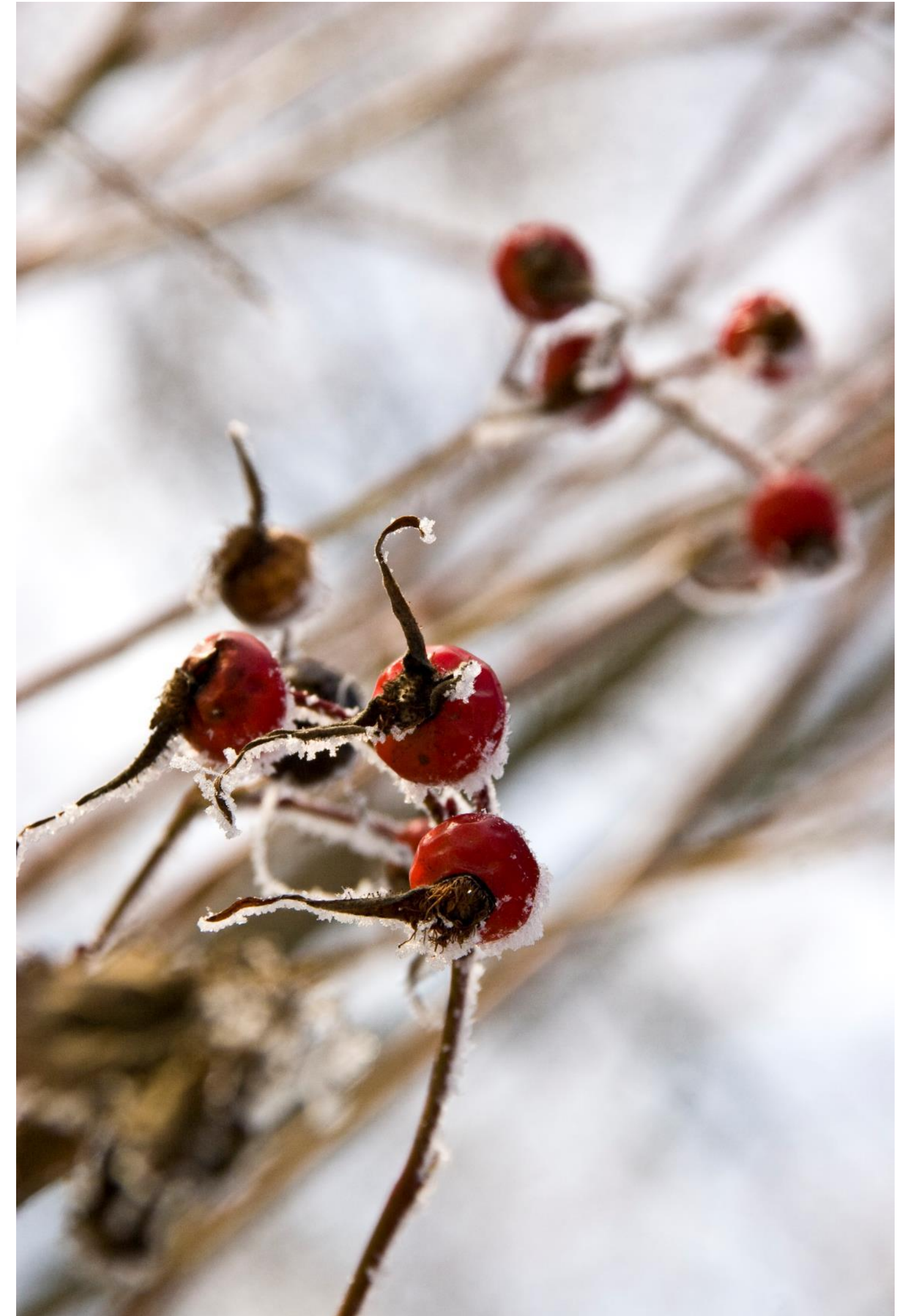
Anbragte grønlandske børn i Danmark

Karen Margrethe Dahl, Maliina G. Olsen,
Mette Lausten og Jakob Trane Ibsen

Grønlandsk-dansk socialpolitisk topmøde

Odense 6. september 2022

VIVÉ

VIVÉ

Børn med grønlandsk baggrund, der bor i Danmark, anbringes oftere end børn med dansk baggrund

VIVE har undersøgt:

- Hvad der kendetegner grønlandske forældre, der får anbragt et barn
- Hvorvidt børn med grønlandsk baggrund oftere er anbragt – sammenlignet med børn fra danske familier i samme situation
- Hvordan sagsbehandlingen foregår op til og under anbringelsen
- Hvordan børnene trives efter anbringelsen og hvordan børnenes relationer opretholdes
- I hvilken grad børnene oplever sproglig og kulturel kontinuitet i deres opvækst

Datagrundlag

Kvantitative data:

- Registerdata fra 2020 om alle børn i Danmark – heraf 396 børn med grønlandsk baggrund
- Spørgeskemadata indsamlet i 2014, 2016, 2018 og 2020 blandt 11-, 13-, 15- og 17-årige anbragte børn – heraf 127 med grønlandsk baggrund
- 80 % af børn med grønlandsk baggrund er født i DK, 90 % har en dansk forælder

Kvalitative data:

- Data om 17 familier med beskrivelser af 29 anbragte børns sagsforløb
- Sagsakter fra 13 familier
- Individuelle interviews med 14 forældre, 7 børn og unge, 6 plejeforældre
- Fokusgruppeinterviews med 7 sagsbehandlere fra 3 kommuner

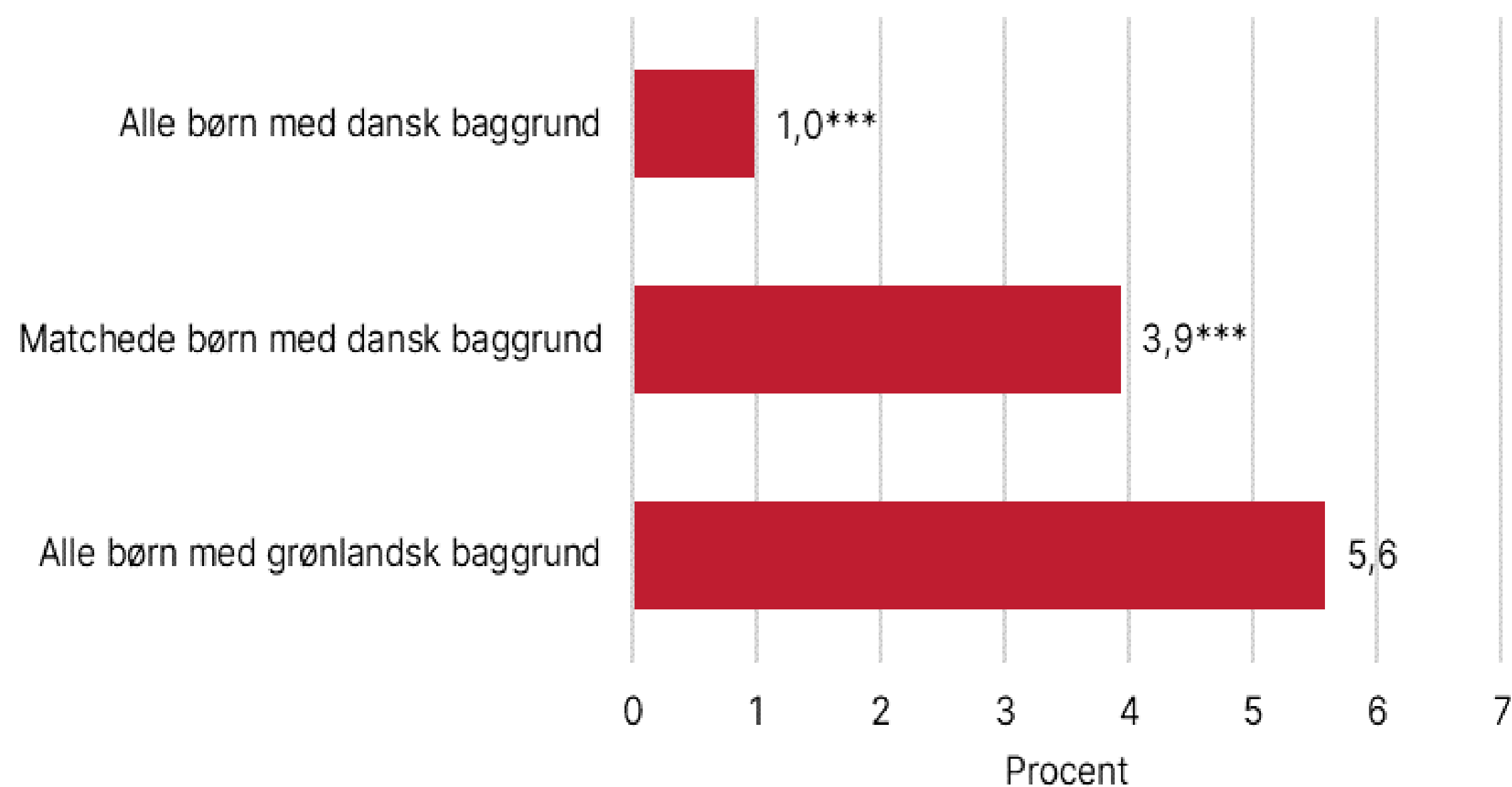
Inklusionskriterie: Grønlandsk kultur eller sprog spiller væsentlig rolle for familierne

Data indeholder forskellige sagstyper

Flere udsatte blandt grønlandske forældre end blandt danske

- Flere grønlandske forældre er enlige forsørgere
- Flere grønlandske forældre er på kontanthjælp
- Lidt flere grønlandske forældre har psykiatriske diagnoser
- Lidt flere har været i misbrugsbehandling
- Lidt flere har fået en betinget eller ubetinget dom

Forskellen på anbringelser mindskes, når man sammenligner børn i samme familiesituation

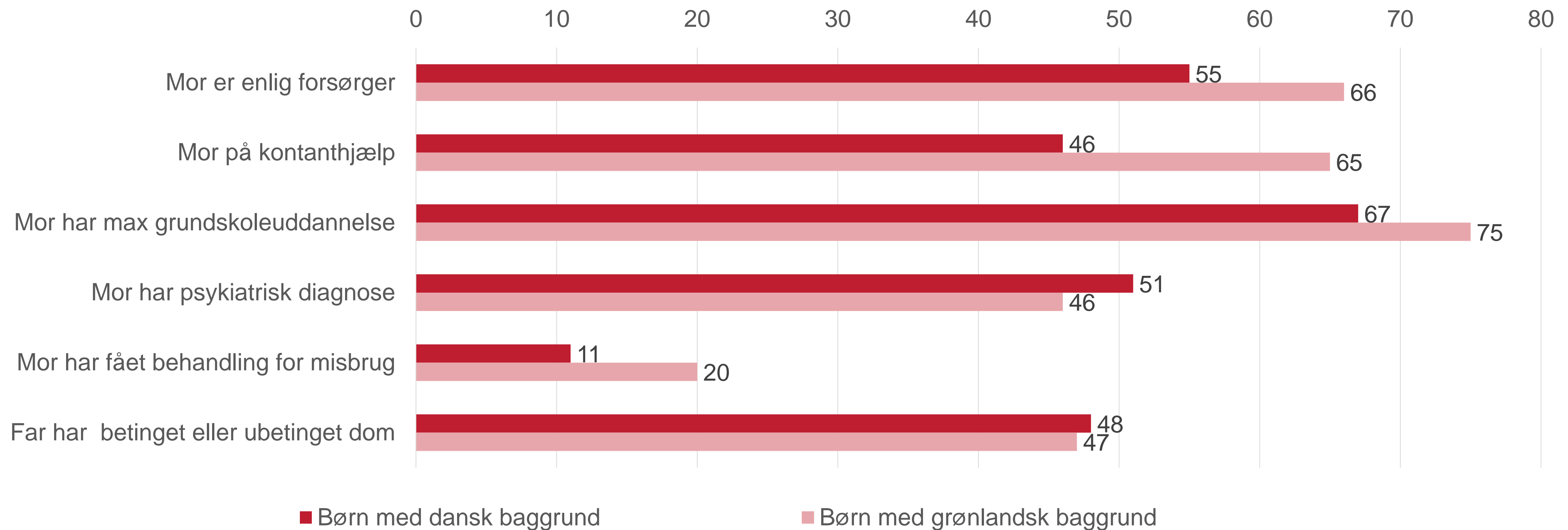

De grønlandske børn og danske børn i sammenligningsgruppen matcher på:

- Barnets køn og alder
- Mors familiestatus
- Forældres beskæftigelse, uddannelse
- Forældrene psykiatriske diagnoser, domme for kriminalitet og misbrugsbehandling

Både grønlandske og danske forældre til anbragte børn har vanskelige vilkår

> men grønlandske forældre har det på flere parametre sværere

Problemer i sagsbehandlingen

- > Sproglige og kulturelle misforståelser og fordomme
 - > Manglende og utilstrækkelig tolkning + manglende viden om grønlandsk kultur
 - > Svær dialog om risikofaktorer
- > Risiko for fejl og kulturelle og sproglige bias i udredning af familiens forhold
 - > Herunder forældrekompetenceundersøgelser og psykologiske test, der ikke er tilpasset til sprog og kultur
- > Samarbejde om at forbedre forholdene i hjemmet og undgå anbringelse vanskeligt

Udredning af børnetrivsel og forældres kompetencer

- > Beskrivelser af børnenes trivsel og udvikling fra institutioner, skoler, sundhedssystemet
- > Beskrivelser af forældrenes ressourcer til at tage vare på sig selv og deres børn fra fx beskæftigelses- og uddannelsessystem, socialforvaltning og krisecentre

Forældrekompetenceundersøgelser anvendes efter behov og især i tvangsanbringelser

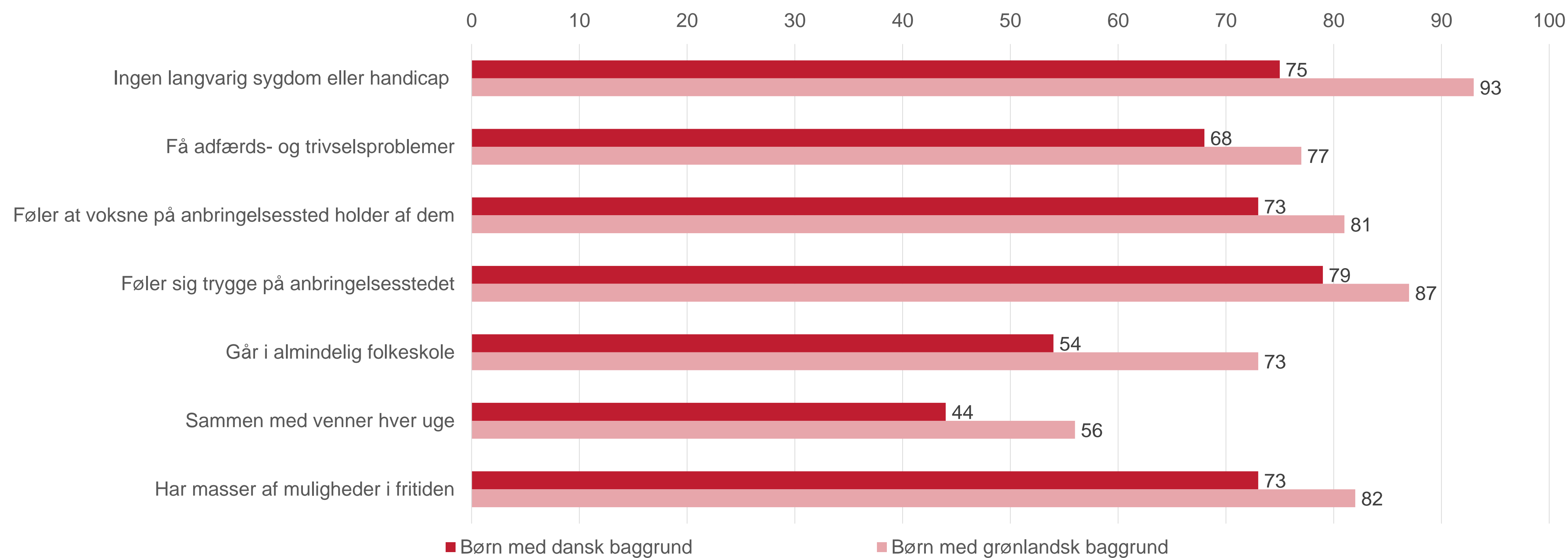
Indeholder forskellige dele:

- Observationer af forældres og barns samspil
- Ældre søskendes sagsforløb
- Samtaler om forældres egne opvækstforhold og forestillinger om forældreskab
- Psykologiske test af forældrenes kognitive og følelsesmæssige ressourcer
 - Test ikke oversat til grønlandsk og ikke valideret på grønlændere
 - Muliggør fejlvurderinger og bidrager til utryghed hos forældrene
- Test indgår i en helhedsvurdering

Valg af anbringelsessted

- Grønlandske børn bor oftere i plejefamilie og sjældnere på institution pga. bedre trivsel
- Næsten udelukkende danske plejefamilier
- Anbringelsessted vælges ud fra kemi mellem barn, forældre og plejeforældre, behandlingsmuligheder, geografi og plads til søskende
- Børnenes kulturelle og sproglige baggrund sjældent betydning for valg af anbringelsessted

Grønlandske anbragte børn trives bedre end danske anbragte

Samvær kan være svært

- Anbragte grønlandske børn ses lige så ofte som danske børn med mor... men lidt sjældnere med far
- Oplever, at anbringelsesstedet støtter relation til forældre
- Støttet og overvåget samvær kan være kunstigt og ufleksibelt
- Nogle forældre pålægges eller anbefales at tale dansk til støttet/ overvåget samvær
- Samværskonsulenter taler ikke grønlandsk
- Børn taler ikke grønlandsk
- Grønlandske børn føler sig mindre knyttede til forældre og oplever i mindre grad at kunne få støtte og hjælp fra forældre

Børnenes sproglige og kulturelle kontinuitet

- Børn kommer fra hjem, hvor der tales grønlandsk
- Få taler grønlandsk på interviewtidspunktet
- Nogle har aldrig kunnet tale grønlandsk
- Andre har mistet det grønlandske sprog efter anbringelsen
- Nogle børn viser begrænset interesse for grønlandsk sprog og kultur
- Unge tidligere anbragte har større interesse

Konklusion

- Forældres vanskeligheder forklarer stor del af højere anbringelseshyppighed
- Vanskeligt samarbejde kan medføre dårlige forebyggende forløb
- Anbringelsessted vælges ud fra kemi, geografi og barnets individuelle behov
- Begrænset fokus på sprog og kultur i valg af anbringelsessted
- Anbragte børn med grønlandsk baggrund trives bedre end børn med dansk baggrund
- Samvær med forældre kan være svært og kan medføre ringere forælder-barn-relationer
- En del børn taler begrænset eller slet ikke grønlandsk.
- Børnene har forskellige ønsker til hvor meget grønlandsk kultur skal fylde
- Viden om Grønland, vedligeholdelse af sprog og netværk med grønlændere kan være med til at hele identiteten